

24 januari 2021, derde zondag, jaar B

**Lezingen: Jona 3, 1-5.10 De boeteprediking van Jona
1 Kor 7, 29-31 Deze wereld gaat voorbij
Mc 1, 14-20 Ik maak u tot vissers van mensen**

Homilie

Beste vrienden,

We lezen vandaag bij Marcus het overbekende verhaal van Jezus die de vissers Simon en Andreas oproept om hun activiteiten te staken en hem te volgen zodat hij van hun vissers van mensen zal maken.

Hoe bekend het verhaal ook mag zijn en de algemene betekenis duidelijk, vallen bij iedere nieuwe lezing weer andere elementen op. Zo werd deze keer mijn aandacht getrokken naar het feit dat richting het einde van de tekst staat dat de twee broers hun vader Zebedeüs met de dagloners achterlieten. Dat betekent toch wel wat. Je had namelijk niet zomaar dagloners in dienst, dan ging het namelijk behoorlijk goed met je. Dan was je geen arme sloeber met een bootje aan het meer van Galilea. Nee, dan had je echt wel een bedrijf met werknemers. We zouden tegenwoordig zeggen dat je 'betere middenstand' bent. En dat zou later allemaal van Simon en Andreas zijn geworden. De traditionele gedachte dat het hier dus gaat over armoedezaaiers aan de oevers van het meer die geen moeite hadden om Jezus te volgen omdat ze toch zo pijnlijk weinig hadden lijkt niet helemaal in de tekst te passen.

Meer nog, het zou zo maar essentieel kunnen zijn voor het verhaal. Jezus komt hier namelijk voor het eerst in het evangelie van Marcus expliciet naar buiten met de boodschap dat met zijn geboorte en aanwezigheid in de wereld 'de tijd vervuld is en het Rijk Gods nabij'. De boodschap is verder 'bekeert u en geloof'. Die formulering wijst op een effectieve en radicale ommekeer. Het is niet een lichtjes gewijzigde verderzetting van wat er al speelde in de wereld. Nee, het is een radicale wijziging van het verhaal van de wereld en zijn bewoners. En dat vraagt een dito wijziging in houding en perspectief van de betrokken partijen. Dat lijkt twee implicaties te hebben: Jezus is geen leerling-tovenaar die met z'n toverstok van bovenaf de transitie even zal begeleiden. Jezus is door zijn Vader gestuurd om een relatie op te bouwen met zijn mensen en zijn schepping. We zijn dus onderdeel van zijn verhaal en van de transitie. Jezus gaat dus op zoek naar helpende handen, naar mensen die die ommekeer willen maken, die willen bijdragen aan dat verhaal, elk met hun eigen mogelijkheden, talenten en ervaring. Dat ten eerste.

Maar er zit ook een impliciet tweede aspect in het verhaal dat teruggrijpt naar waarmee we dit verhaal begonnen, namelijk dat er ook iets opgeofferd wordt, of beter gezegd 'dient te worden'. Die ommekeer, dat instappen in het verhaal van Jezus is niet gratis. Het vraagt een mentale, bewuste en ook materiële ommekeer. Het is niet de ruwe randjes van het bestaande eraf vijlen en dan weer 'vooruit met de geit'. Het dramatische van dit verhaal is 'de breuk', de 'voor en na'-dimensie van de keuze die Simon en Andreas maken. Hun keuze zal hun leven voorgoed veranderen, en ook dat van hun familie. Vriend worden van Jezus en voor eeuwig in zijn Licht willen leven betekent je ook ontdoen van de ballast die het leven je traditioneel in je persoonlijk rugzakje stopt en die meestal tot gevolg heeft dat het je voortgang als mens vertraagt.

Dat essentiële aspect van het verhaal moeten we toch even tegen het licht houden van de huidige stand van de wereld. De Corona-episode waar deze wereld zich momenteel zich doorheen worstelt heeft veel van het vertrouwde op afstand gezet en althans tijdelijk onmogelijk gemaakt. Dat geldt voor heel wat sociale en culturele- of sportactiviteiten, maar ook het spirituele dient het te ontgelden. Activiteiten in de kerk werden erg beperkt. De opening of vacuüm dat daardoor onstond bood ons de gelegenheid om die keuze tot ommezwaai opnieuw en explicieter, en misschien ook overtuigender te maken.

Maar die keuze bleef uit, op alle fronten en alle domeinen. Of zoals ik hoger schreef, we hebben de ruwe randjes eraf gevild en in een soort van spirituele overlevingsmodus ons ingelaten, vaak met de beste bedoelingen, met allerlei new age praktijken van online aanbod tot winterwandelingen. Alles om maar het vertrouwde op de ene of de andere manier te repliceren in de nieuwe context.

De Tsjechische rooms-katholieke priester, filosoof en theoloog Tomáš Halík schreef daarover medio vorig jaar reeds 'Ik vind het geen goede oplossing dat we ons – in deze tijd waarin openbare vieringen verboden zijn – behelpen met kunstmatige vervanging in de vorm van online uitzendingen van die vieringen. De ommezwaai naar die 'virtuele vroomheid', 'communie-op-afstand' en knielen voor een beeldscherm heeft iets vreemds. Misschien zouden we in plaats daarvan juist de waarheid van Jezus' woorden moeten testen: 'Waar twee of drie in mijn naam bijeen zijn ben ik in hun midden.'... 'We hebben ons te veel bezig gehouden met het bekeren van 'de wereld', en minder met het bekeren van onszelf.'

Het evangelieverhaal van vandaag zou er toch heel anders en beperkt overtuigend hebben geklonken als Simon en Andreas hadden gezegd: 'Luister Jezus, we gaan mee maar die boten en netten gaan ook mee, die dagloners blijven voor ons werken en we komen twee dagen per week terug om te kijken hoe het loopt en om onze erfenis van het bedrijf van onze vader Zebedeüs veilig te stellen.'

Jezus zou allicht geantwoord hebben met iets dat klonk als de tweede lezing van vandaag: maak je geen illusies, de wereld zoals je die ziet zal verdwijnen, zorg dat je enkel het essentiële meeneemt. Leef voor een ander, niet voor jezelf. Het ene neem je mee, het andere blijft hier achter. Leef over je eigen leven heen, zonder angst, alsof je de eeuwigheid al hebt. Het Rijk van God is niet beperkt door de beperkingen die deze wereld aanbiedt. Het is een plek met onbegrensde mogelijkheden, voor iedereen. En waar het Licht van God je altijd zal begeleiden.

Beste vrienden, dat is onze uitdaging vandaag. En het is een serieuze. Want deze wereld wil momenteel niets liever dan zo snel als mogelijk terugkeren naar 'het oude vertrouwde' en 'zoals het was'. Meer nog, we moeten de schade van het afgelopen jaar even dubbel en dik inhalen. Zo las ik enkele weken een rapport van een Amerikaanse socioloog (Nicholas Christakis) die voorspelt dat we dit en de komende jaren, iets gelijkaardigs zullen meemaken als in de jaren 20 van de vorige eeuw. De jaren na de eerste wereldoorlog staan bekend als de 'roaring twenties' waarin alle remmen losgingen. Hij voorspelt dan ook gelijkaardige dynamieken: een uitbundig bestaan, veel (over)consumptie, focus op direct genot, seksuele escapades en massa's decadentie van allerlei aard. De verleidingen van de wereld op zijn best. De kans dat het straks, net zoals vorige eeuw in mineur eindigt, is aanzienlijk.

Het voelt aan zoals de eerste lezing van vandaag. De wereld als een groot Nineve. En Jona die waarschuwde. De vraag die overeind blijft: zoeken we steun bij God zoals de Ninevieten deden of hangen we teveel vast aan onze aardse erfenis en geneugten en nemen we de handreiking van Jezus niet aan met volle overgave zoals Simon en Andreas deden? Amen.

Luc Nijs